

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פוליטיקה ויצוגיות במרחב - 56256

תאריך עדכון אחרון 13-03-2025

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): אורית קדר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: orit.kedar@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב' 14:30-15:30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יסקור נושאים שונים הנוגעים לפוליטיקה במרחב. עיקרו של הקורס יעסוק במחוזות בחירה ומשמעותם לייצוגיות ולתופעות פוליטיות שונות. נדון באופן שבו מחוזות משפיעים על ייצוג בוחרים. ות, עוצמתן של קבוצות והטיה של הפרלמנט לטובת קבוצות מסוימות. נתמודד עם שאלות כגון: כיצד מחוזות משפיעים על ייצוג מיעוטים אתניים? כיצד הם משפיעים על ייצוג נשים? מהי דרך ראויה לקבוע גבולות מחוז? האם יש מצבים בהם נרצה לייצג ביתר מחוזות מסוימים? באלו תנאים מחוזות יובילו לייצוג יתר של כוחות שמרניים בפרלמנט? מהי השפעתם על ייצוג אינטרסים בפרלמנט? ועוד. בחלקו השני של הקורס נדון בפדרליזם ובמתח הקבוע שבין האזורים לממשלה המרכזית ובין האזורים לבין עצמם. ננסה להבין את ההיגיון שמאחורי ממשל רב-רבדי בכלל ופדרליזם בפרט, נבחן את האופן שבו האיחוד האירופי מגלם אינטרסים של המדינות החברות בו אבל גם של האיחוד עצמו, נדון במוסדות הפוליטיים של האיחוד וננסה להבין כיצד בונים מוסדות ל-27 מדינות שהתאחדו לכדי ישות אחת מורכבת, אך הן גם ממשיכות להתקיים כמדינות בפני עצמן.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של הקורס, סטודנטים. ות יהיו מסוגלים להבין, להעריך ולנתח מערכי איזור שונים.

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. 24 במרץ הקדמה

שער ראשון: עקרונות ומושגי יסוד

2. 31 במרץ חזרה ויישור קו: שיטות בחירה ואיזור

מהן אבני היסוד של שיטות בחירה? מדוע חשוב להבין כיצד הן עובדות? אילו ערכים שיטות שונות מקדמות?

3. 7 באפריל עקרונות איזור

מהם העקרונות של איזור הוגן? האם יש נסיבות בהן נחליט לתת לבוחרים. ות באזור אחד יותר השפעה מאשר לאלה המתגוררים. ות באחרים?

14 באפריל, פסח

שער שני: אזורי בחירה והשפעתם על תוצאות פוליטיות

4. 21 באפריל ייצוג מיעוטים
כיצד נייצג מיעוטים בשיטה מאוזרת? האם נכון לתת למיעוטים ייצוג נפרד?

5. 28 באפריל ייצוגיות תיאורית
כיצד איזור משפיע על מספר הנשים בפרלמנט? מה לגבי קבוצות אחרות?

6. 5 במאי טובין ושירותים מחוזיים ודיספרופורציונליות
כיצד נציגים.ות שנבחרו באזורים מתנהלים.ות בשונה מאלה שנבחרו בשיטה ארצית?

7. 12 במאי המפה המפלגתית והלימה בין עמדות
כיצד המפה המפלגתית בפרלמנט מושפעת מאיזור? ובאיזו מידה נראה הלימה בין עמדות בוחרים.ות לעמדות נציגים.ות תחת שיטת בחירות מאוזרת ולא מאוזרת?

8. 19 במאי הטית המפה המפלגתית בפרלמנט
כיצד ההמרה של קולות למושבים דרך מחוזות בחירה משפיעה על המפה המפלגתית בפרלמנט?

9. 26 במאי שינוי שיטת הבחירות בישראל?
האם יש לשנות את שיטת הבחירות בישראל? מה תהיינה ההשפעות של חלופות שונות?

2 ביוני, שבועות

שער שלישי: פדרליזם וממשל רב-רבדי

10. 9 ביוני מתח בין אזורים ובין ממשלה מרכזית
מה ההגיונות השונים מאחורי ממשל רב-רבדי? אילו טיפוסים של ממשל רב-רבדי קיימים?

11. 16 ביוני האיחוד האירופי, מוסדות
כיצד מוסדות האיחוד אירופי מייצגים את המדינות החברות וכיצד את האיחוד כולו? האם מדינות קטנות מיוצגות לצד גדולות?

12. 23 ביוני הפרלמנט האירופי: פרלמנט של 27 מדינות
כיצד מתנהל פרלמנט של 27 מדינות עם מערכת מפלגתית שחוצה גבולות? כיצד בחורים.ות מצביעים.ות לפרלמנט הזה?

13. 30 ביוני סיכום
בשיעור זה נסכם את התובנות שלנו לגבי פוליטיקה במרחב ונבחן את ההשלכות שלהן.

חומר חובה לקריאה:
1. 24 במרץ הקדמה

שער ראשון: עקרונות ומושגי יסוד
2. 31 במרץ חזרה ויישור קו: שיטות בחירה ואיזור

מהן אבני היסוד של שיטות בחירה? מדוע חשוב להבין כיצד הן עובדות? אילו ערכים שיטות שונות מקדמות?

Kedar, Orit. "Electoral Systems and Representation." In *Comparative Politics*, edited by Daniele Caramani, 197–206. Oxford: Oxford University Press, 2023.

3. 7 באפריל עקרונות איזור

מהם העקרונות של איזור הוגן? האם יש נסיבות בהן נחליט לתת לבוחרים.ות באזור אחד יותר השפעה מאשר לאלה המתגוררים.ות באחרים?

Samuels, David, and Richard Snyder. "The Value of a Vote: Malapportionment in Comparative Perspective." *British Journal of Political Science* 31, no. 4 (2001): 651–671.

מומלצים:

Erikson, Robert S. "Malapportionment, Gerrymandering, and Party Fortunes in Congressional Elections." *American Political Science Review* 66, no. 4 (1972): 1234–1245.

14 באפריל, פסח

שער שני: אזורי בחירה והשפעתם על תוצאות פוליטיות

4. 21 באפריל ייצוג מיעוטים

כיצד ייצוג מיעוטים בשיטה מאוזרת? האם נכון לתת למיעוטים ייצוג נפרד?

Washington, Ebonya. "Do Majority-Black Districts Limit Blacks' Representation? The Case of the 1990 Redistricting." *The Journal of Law and Economics* 55, no. 2 (2012): 251–274.

מומלצים:

Handley, Lisa. "Drawing Electoral Districts to Promote Minority Representation." *Representation* (2020): 1–17.

Tate, Katherine. "Black Opinion on the Legitimacy of Racial Redistricting and Minority-Majority Districts." *American Political Science Review* 97, no. 1 (2003): 45–56.

Grofman, Bernard. "Criteria for Districting: A Social Science Perspective." *UCLA Law Review* 33 (1985): 77.

Cameron, Charles, David Epstein, and Sharyn O'Halloran. "Do Majority-Minority Districts Maximize Substantive Black Representation in Congress?" *American Political Science Review* 90, no. 4 (1996): 794–812.

Lublin, David. "Racial Redistricting and African-American Representation: A Critique of 'Do Majority-Minority Districts Maximize Substantive Black Representation in Congress?'" *American Political Science Review* 93, no. 1 (1999): 183–186.

5. 28 באפריל ייצוגיות תיאורית

כיצד איזור משפיע על מספר הנשים בפרלמנט? מה לגבי קבוצות אחרות?

Valdini, Melody Ellis. "Electoral Institutions and the Manifestation of Bias: The Effect of the Personal Vote on the Representation of Women." *Politics & Gender* 9, no. 1 (2013): 76–92.

מומלצים:

Giger, Nathalie, Jan Rosset, and Julian Bernauer. "The Poor Political Representation of the Poor in a Comparative Perspective." *Representation* 48, no. 1 (2012): 47-61.

Reingold, Beth. "Concepts of Representation Among Female and Male State Legislators." *Legislative Studies Quarterly* (1992): 509-537.

6. 5 במאי טובין ושירותים מחוזיים ודיספרופורציונליות

כיצד נציגים.ות שנבחרו באזורים מתנהלים.ות בשונה מאלה שנבחרו בשיטה ארצית?

Stratmann, Thomas, and Martin Baur. "Plurality Rule, Proportional Representation, and the German Bundestag: How Incentives to Pork-Barrel Differ Across Electoral Systems." *American Journal of Political Science* (2002): 506-514.

מומלצים:

Crisp, Brian F., Betul Demirkaya, Leslie A. Schwindt-Bayer, and Courtney Millian. "The Role of Rules in Representation: Group Membership and Electoral Incentives." *British Journal of Political Science* 48, no. 1 (2018): 47-67.

Zittel, Thomas, and Thomas Gschwend. "Individualised Constituency Campaigns in Mixed-Member Electoral Systems: Candidates in the 2005 German Elections." *West European Politics* 31, no. 5 (2008): 978-1003.

Norris, Pippa. "The Puzzle of Constituency Service." *The Journal of Legislative Studies* 3, no. 2 (1997): 29-49.

Distelhorst, Greg, and Yiqing Xu. "Constituency Service Under Nondemocratic Rule: Evidence from China." *The Journal of Politics* 79, no. 3 (2017): 1024-1040.

7. 12 במאי המפה המפלגתית והלימה בין עמדות

כיצד המפה המפלגתית בפרלמנט מושפעת מאיזור? ובאיזו מידה נראה הלימה בין עמדות בוחרים.ות לעמדות נציגים.ות תחת שיטת בחירות מאוזרת ולא מאוזרת?

Ziegfeld, Adam. "Are Higher-Magnitude Electoral Districts Always Better for Small Parties?" *Electoral Studies* 32, no. 1 (2013): 63-77.

מומלצים:

Carey, John M., and Simon Hix. "The Electoral Sweet Spot: Low-Magnitude Proportional Electoral Systems." *American Journal of Political Science* 55, no. 2 (2011): 383-397.

Powell, G. Bingham Jr., and Georg S. Vanberg. "Election Laws, Disproportionality and Median Correspondence: Implications for Two Visions of Democracy." *British Journal of Political Science* 30, no. 3 (2000): 383-411.

Huber, John D., and G. Bingham Powell. "Congruence between citizens and policymakers in two visions of liberal democracy." *World Politics* 46.3 (1994): 291-326.

Golder, Matt, and Jacek Stramski. "Ideological congruence and electoral institutions." *American Journal of Political Science* 54.1 (2010): 90-106.

8. 19 במאי הטית המפה המפלגתית בפרלמנט

כיצד ההמרה של קולות למושבים דרך מחוזות בחירה משפיעה על המפה המפלגתית בפרלמנט?

Rodden, Jonathan A. *Why Cities Lose: The Deep Roots of the Urban-Rural Political Divide*. Ch. 1. New York: Basic Books, 2019.

מומלצים:

Kedar, Orit, Liran Harsgor, and Raz A. Sheinerman. "Are Voters Equal Under

Proportional Representation? American Journal of Political Science 60, no. 3 (2016): 676-691.

Monroe, Burt L., and Amanda G. Rose. "Electoral Systems and Unimagined Consequences: Partisan Effects of Districted Proportional Representation." *American Journal of Political Science* (2002): 67-89.

Gunther, Richard. "Electoral laws, party systems, and elites: the case of Spain." *American Political Science Review* 83.3 (1989): 835-858.

9. 26 במאי שיטת הבחירות בישראל?

האם יש לשנות את שיטת הבחירות בישראל? מה תהיינה ההשפעות של חלופות שונות?
"מתקנים את שיטת הממשל." יוחנן פלסנר, גדעון רהט, אסף שפירא. המכון הישראלי לדמוקרטיה.
<https://www.idi.org.il/media/12086/correct-the-system-of-government.pdf>
"מדוע ישראל צריכה בחירות אזוריות?" ד"ר איילת בנאי. גלובס. 2 במרץ 2020.
<https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did&eq;1001320305>
"זו לא השיטה שכשלה אלא משהו אחר לגמרי." פרופ' אברהם דיסקין, גלובס. 2 במרץ 2020.
<https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did&eq;1001320304>

2 ביוני, שבועות

שער שלישי: פדרליזם וממשל רב-רבדי

10. 9 ביוני מתח בין אזורים ובין ממשלה מרכזית

מה ההגיונות השונים מאחורי ממשל רב-רבדי? אילו טיפוסים של ממשל רב-רבדי קיימים?
Hooghe, Lisbet, Gary Marks, and Arjan H. Schakel. "Multilevel Governance." In *Comparative Politics*, edited by Daniele Caramani, 214-223. Oxford: Oxford University Press, 2023.

11. 16 ביוני האיחוד האירופי, מוסדות

כיצד מוסדות האיחוד אירופי מייצגים את המדינות החברות וכיצד את האיחוד כולו? האם מדינות קטנות מיוצגות לצד גדולות?
Hix, Simon. "The EU as a New Political System." In *Comparative Politics*, edited by Daniele Caramani, 439-452. Oxford: Oxford University Press, 2023.

12. 23 ביוני הפרלמנט האירופי: פרלמנט של 27 מדינות

כיצד מתנהל פרלמנט של 27 מדינות עם מערכת מפלגתית שחוצה גבולות? כיצד בחורים.ות מצביעים.ות לפרלמנט הזה?

Hix, Simon, and Michael Marsh. "Punishment or Protest? Understanding European Parliament Elections." *The Journal of Politics* 69, no. 2 (2007): 495-510.
מומלצים:

Hobolt, Sara B., and Jill J. Spoon. "Motivating the European Voter: Parties, Issues and Campaigns in European Parliament Elections." *European Journal of Political Research* 51, no. 6 (2012): 701-727.

13. 30 ביוני סיכום

בשיעור זה נסכם את התובנות שלנו לגבי פוליטיקה במרחב ונבחן את ההשלכות שלהן.
TBA

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :
מבחן בכתב 100 %

מידע נוסף / הערות: